

Donationer till Ukraina

Publikationsnummer MSB 2025-15584

Vägledning till regionerna

Stöd till Ukraina är en prioritet inom svensk försvars-, bistånds- och utrikespolitik. Ukrainas behov av medicinteknisk utrustning och sjukvårdsmateriel Ukraina är fortfarande mycket stort. Donationer till Ukraina från Sveriges regioner ligger i linje med rådande biståndspolitik.

Donationer till Ukraina kan kanaliseras via EU:s civilskyddsmekanism och dess center för samordning av katastrofberedskap (ERCC) men måste inte göra det. MSB stödjer regionerna i att koordinera och transportera donationer via ERCC. Regionerna kan dock välja att donera direkt till Ukraina. För koordinering och transport av donationer utanför ERCC kan regionerna exempelvis ta hjälp av frivilligorganisationer.

Regionerna har rätt att lämna internationellt bistånd till Ukraina i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning. (5 kap. 4 § lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter).

Donationer via MSB

I Sverige bär MSB uppdraget att koordinera de begäran om stöd som Ukraina lämnar in till EU:s civilskyddsmekanism, inklusive begäran om sjukvårdsrelaterade donationer. När svenska regioner vill donera efterfrågad medicinteknisk utrustning eller sjukvårdsmateriel till Ukraina kan MSB hjälpa till att koordinera och kostnadsfritt transportera donationerna. Socialstyrelsen har också ett regeringsuppdrag där det står att myndigheten ska bistå med samordning och logistik mellan regionerna och MSB vid de tillfällen när Socialstyrelsen fått och vidarebefordrat en förfrågan om stöd via exempelvis ERCC.

Socialstyrelsen, Läke medelsverket och Folkhälsomyndigheten får löpande information via MSB om vilka donationer som efterfrågas av Ukraina och informerar i sin tur regionerna om Ukrainas behov.

MSB kan bistå i att transportera donationer direkt från en region till Ukraina men samlar inte in och lagerhåller donationer. Förutsättning för stöd från MSB med donation och transport är att regionen själv inventerar, dokumenterar och packar gods inför transport. MSB upphandlar transport med kommersiella transportörer som hämtar varorna hos regionen och kör direkt till mottagare i Ukraina. MSB står för transportkostnaden men regionen är den formella exportören av godset. Regioner som vill ha stöd med koordinering och transport av en donation kan kontakta MSB på insats-ukraina@msb.se.

Donationer via frivilligorganisationer

Det finns inga krav på regionerna att genomföra donationer till Ukraina via MSB eller ERCC. Regionerna är fria att själva välja att donera medicinteknisk utrustning och sjukvårdsmateriel på

andra sätt. Regionerna kan exempelvis välja att samarbeta med frivilligorganisationer för att transportera utrustningen till Ukraina. Detta kan göra det möjligt att agera snabbare och underlätta logistiken och hanteringen av medicinteknisk utrustning eller sjukvårdsmateriel. Det är särskilt bra om regionen saknar utrymme för att lagrhålla donationerna innan transport till Ukraina, eller om regionen saknar resurser för att förbereda, packa och sammanställa utrustningen. Regionerna behöver i varje enskilt fall säkerställa att utrustningen går till rätt mottagare i Ukraina och bedöma om den kommer till avsedd användning.

Det finns ett flertal svenska frivilligorganisationer som stödjer sjukvårdsrelaterade donationer. MSB ser positivt på dessa organisationers arbete men eftersom MSB inte granskar eller följer upp dessa kan myndigheten inte rekommendera någon särskild organisation för regionerna att samarbeta med.